

การบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล
โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1
นางสาวรัตนานูช จวบแจ้ง*

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูผู้สอน โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จังหวัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 174 คน ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 118 คน มีผู้ตอบแบบสอบถาม 100 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเปิดตาราง เก็บข้อมูลจากครูโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน จาก 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97 เก็บข้อมูลช่วงวันที่ 3 – 17 เมษายน พ.ศ. 2560 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) การทดสอบที (t-test)

คำสำคัญ

ระบบคุณภาพ การบริหารจัดการ โรงเรียนมาตรฐานสากล

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาในประเทศไทยมีการพัฒนาหลักสูตรและการสอนให้เป็นทางเลือกกับผู้เรียนได้หลายรูปแบบ โดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายสำคัญเพื่อตอบสนองต่อความต้องการในการพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันและทัดเทียมกับนานาประเทศ ซึ่งมีหลักสูตรและการสอนที่รู้จักกันแพร่หลายได้แก่ 1) หลักสูตรและการสอนทั่วไป 2) หลักสูตรและการสอนเป็นภาษาอังกฤษ 3) หลักสูตรและการสอนกึ่งภาษาอังกฤษ 4) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพและหลักสูตรวิชาชีพ

* นักศึกษาระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ปัญหาการจัดการศึกษาของประเทศไทยยังต้องปรับและพัฒนาอีกหลายด้าน ซึ่งในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยกำลังจะเข้าร่วมของกลุ่มสมาชิกประชาคมอาเซียน วิเคราะห์ศักยภาพของเด็กไทยและคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย ปัญหาที่ยังต้องให้ความสำคัญ ต่อการปรับปรุงเพื่อพัฒนา เช่น ด้านคุณภาพผู้เรียนที่ยังไม่มีมาตรฐานในระดับทัดเทียมกับนานาประเทศ และเมื่อมองไปถึงความสามารถทางด้านภาษาโดยเฉพาะภาษาอังกฤษและภาษาในกลุ่มประเทศอาเซียนก็ยังขาดความพร้อมเป็นอย่างมาก เพราะภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่ต้องใช้สื่อสารเพื่อแข่งขันหรือการร่วมมือในการพัฒนาและแก้ปัญหาาร่วมกัน จึงมีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่งของการจัดการศึกษาไทยในปัจจุบัน

ปัจจุบันสังคมเริ่มหันมามองว่าปัญหาด้านคุณภาพการจัดการศึกษาของประเทศไทยยังไม่ถึงมาตรฐานที่ควรจะเป็น ทุกภาคส่วนควรตระหนักและหาวิธีแก้ปัญหา จึงทำให้กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ส.พ.ฐ.) ได้มีการขับเคลื่อนเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างเต็มที่ โดยมีนโยบายให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาที่อยู่ในโครงการพัฒนาด้านต่างๆ รวมทั้งโรงเรียนในโครงการมาตรฐานสากลเร่งเดินหน้าเพื่อปรับปรุงรูปแบบการจัดการศึกษาทั้งในระดับสถานศึกษาและระดับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ได้จริง เพราะต้องร่วมเข้าเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนและเตรียมยกระดับมาตรฐานการศึกษาสู่ความเป็นมาตรฐานสากลเพื่อให้เป็นที่ยอมรับจากทุกภาคส่วน แต่การขับเคลื่อนการศึกษาในขณะนี้มีความหมายและทิศทางไม่ชัดเจน ความเข้าใจในเป้าหมายและทิศทางไม่ตรงกับความเป็นมาตรฐานของสากล จึงทำให้การจัดการศึกษาในประเทศไทยไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านการจัดการศึกษามากเท่าไร ดังนั้นนักการศึกษาได้กล่าวถึงเรื่องการเปลี่ยนแปลงดังนี้

คอตเตอร์ (Kotter, 1996) ชี้ให้เห็นว่าสิ่งสำคัญที่สุดของการเปลี่ยนแปลงคือ การทำให้การเปลี่ยนแปลงเป็นไปตามกระบวนการ ซึ่งประกอบด้วยตรวจสอบแผน และการกำหนดกระบวนการที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงต่างๆอย่างชัดเจนในทิศทางที่ต้องการและระดับที่เหมาะสม การเปลี่ยนแปลงนี้ไม่เฉพาะองค์กรขนาดใหญ่เท่านั้นที่ประสบความสำเร็จ องค์กรที่เกิดขึ้นใหม่ก็ต้องการการเปลี่ยนแปลงเช่นกัน โดยการปรับตัวในด้านต่างๆ ทั้งโครงสร้างกระบวนการดำเนินงานหรือบุคลากร เพื่อให้องค์กรเจริญเติบโตและพบส่งท้าทายใหม่ๆ การเปลี่ยนแปลงองค์กรต้องได้รับการยอมรับและได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยการติดต่อสื่อสารภายในองค์กรจะต้องมีประสิทธิภาพ โปร่งใสและเปิดเผย

โรงเรียนซึ่งถือว่าเป็นองค์กรทางการศึกษาหรือหน่วยงานหนึ่งของสังคมที่มีบทบาทสำคัญในการผลิตบุคลากรเด็กหรือเยาวชนจะเป็นพลเมืองที่ดี มีความรู้ความสามารถ จึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนามาตรฐานการศึกษาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ การบริหารการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนนั้นสิ่งสำคัญมากคือ ต้องมีระบบการบริหารจัดการศึกษาที่ดี เป้าหมายสำคัญคือ การที่จะทำให้การศึกษามีคุณภาพ มีมาตรฐาน เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล นำไปสู่การพัฒนาเด็กไทยให้มีคุณภาพ และมาตรฐานสูงขึ้น เท่าเทียมหรือใกล้เคียงนานาชาติอารยประเทศ ดังนั้นโรงเรียนจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงและพัฒนาจัดการเรียนรู้อของโรงเรียนทั้งระบบ คุณภาพของโรงเรียนจึงเป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนาโรงเรียนให้มีศักยภาพ มีความพร้อมในการพัฒนาด้านต่างๆ นักเรียนมีคุณภาพ สามารถเป็นโรงเรียนต้นแบบการบูรณาการพัฒนาศึกษา มีระบบการเรียนการสอนที่ดี ทั้งการใช้สื่อเทคโนโลยี สารสนเทศการสื่อสาร ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม บุคลากรมีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู นักเรียนมีกระบวนการคิดด้วยตนเอง กล้าถาม กล้าพูด กล้าแสดงออก มีศีลธรรมอันดี มีคุณธรรม พร้อมนำไปปรับใช้ในการดำรงชีวิต

โรงเรียนมาตรฐานสากล เป็นโรงเรียนในโครงการที่จัดหลักสูตรการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล โดยมี ความมุ่งหวังว่านักเรียนจะมีศักยภาพเป็นพลโลก มีการดำเนินการตั้งแต่ปี 2553-2555 วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้แก่ 1) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก (World Citizen) เป็นเลิศวิชาการ สื่อสาร 2 ภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก 2) ยกระดับการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล โดยกำหนดรายวิชาเพิ่มเติมที่มีความเป็นสากลเช่น ทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge) การเขียนความเรียงขั้นสูง (Extended-

Essay) กิจกรรมโครงการเพื่อสาธารณประโยชน์ (CAS : Creativity, Actions, Service) และโลกศึกษา (Global Education) และ 3) ขระดับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System Management) ซึ่งในจำนวน 500 โรงเรียน เป็นโรงเรียนมัธยม 381 โรงเรียน โรงเรียนประถมศึกษา 119 โรงเรียน ทั้งนี้ดำเนินการพัฒนาและยกระดับโรงเรียนมาตรฐานสากล จะมุ่งพัฒนา 5 ด้าน คือ 1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเทียบเคียงกับมาตรฐานสากล โดยนำจุดเด่นจากหลักสูตรต่าง ๆ มาปรับหลักสูตรให้เทียบเคียง 2) พัฒนาสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ โดยใช้ภาษาอังกฤษภายในปี 2555 3) พัฒนาคู่มือสอนในสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ 2 และครูผู้สอนสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์เพื่อใช้ภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนการสอน 4) พัฒนาผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับการพัฒนาคู่มือและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5) พัฒนาระบบการบริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดทำแผนกลยุทธ์โรงเรียนมาตรฐานสากล การบริหารจัดการระบบคุณภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ขับเคลื่อนการพัฒนายกระดับโรงเรียนชั้นนำที่มีความพร้อมสู่โรงเรียนมีมาตรฐานสากล โดยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นายชินภัทร ภูมิรัตน ได้มอบนโยบายแก่โรงเรียนในโครงการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั่วทั้งประเทศผ่านการประชุมทางไกล พร้อมกับสำนักบริหารงานมัธยมศึกษาตอนปลายและคณะทำงานได้จัดแนวทางดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากลเพื่อสื่อสารและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับทิศทางและแนวทางดำเนินงานเบื้องต้นให้รับทราบกัน เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงในการนำแนวทางไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และได้หาแนวทางต่างๆ จัดทำเอกสารคู่มือแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 5 รายการ ประกอบด้วย การขับเคลื่อนกลยุทธ์ การพัฒนาหลักสูตรและการสอน การบริหารจัดการระบบคุณภาพ การสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนาและการส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน และการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การที่จะยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศให้ทัดเทียมอารยประเทศ และสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ จึงเป็นภารกิจสำคัญที่ต้องปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษาอย่างรวดเร็วทั้งระบบด้วยการปฏิรูปการศึกษา เพราะการปฏิรูปการศึกษา คือ การเปลี่ยนแปลงทั้งระบบเปลี่ยนแปลงทั้งวัฒนธรรมความเชื่อ ความคิด และการกระทำที่ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง นับเป็นหนทางที่จะยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้พัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศได้

ดังนั้น เพื่อต้องการทราบการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน สังกัดสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้มีการดำเนินการโรงเรียนมาตรฐานสากลตามที่กล่าวมา จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ปฏิบัติงาน ว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันเพียงใด เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินการพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากลในโรงเรียนในการบริหารจัดการระบบคุณภาพให้มีคุณภาพและเป็นแนวทางให้โรงเรียนที่กำลังจะพัฒนาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากลมีการเตรียมพร้อมในทุกๆด้านต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน สังกัดสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน สังกัดสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน สังกัดสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านองค์ประกอบของระบบบริหารจัดการระบบคุณภาพ 5 หมวด คือ 1) การนำองค์กร (Leadership) 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) 3) การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Student and Stakeholder Focus) 4) การมุ่งเน้นบุคลากร (Faculty and Staff Focus) 5) ผลลัพธ์ (Performance Results) มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1.ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1ประชากรในการวิจัย ครูในโรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน สังกัดสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2559 จำนวน 174 คน

1.2กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยคือ ครูในโรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน สังกัดสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2559 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบตารางเครชีและมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง 118 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 118 คน กำหนดขนาดตัวอย่างใช้ตารางสำเร็จรูปเครชีและมอร์แกน (ศิริพงษ์ เสาภาน 2553, หน้า 79) จากการเปิดตาราง ที่ประชากรจำนวน 174 คน ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 118 คนโดยการสุ่มจาก 8 กลุ่มสาระ

เครื่องมือการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการสอบถามความคิดเห็นบุคลากรครูในโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อและหาค่าความเชื่อมั่นโดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97 ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามจำนวน 118 ฉบับ ระหว่างวันที่ 3-17 เมษายน ได้ติดตามจนได้แบบสอบถามกลับคืนคิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยการหาค่าความถี่ คือค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และทำการทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบ (t-test)

ผลการวิจัย

1. ครูมีความความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก
2. ครูที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขึ้นไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 พบว่า ประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนได้มีนโยบายสอดคล้องกับระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนผลจากการวิเคราะห์จะเห็นว่า

1.1 ด้านการนำองค์กรพบว่า ครูมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากครูได้รับนโยบายจากโรงเรียน เนื่องมาจากผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ แสดงถึงความมุ่งมั่นต่อค่านิยม และสามารถนำโรงเรียนสู่การเป็นมาตรฐานสากล ส่งเสริมและกำกับให้มีการปฏิบัติงานอย่างถูกต้องตามระเบียบ ข้อบังคับ หลักจริยธรรมและกฎหมาย รวมถึงยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารและปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากร มีการสื่อสารที่ดี สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้เกิดการประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบ กฎหมาย และ จริยธรรม สนับสนุน สร้างความเข้มแข็งและมีความรับผิดชอบต่อชุมชน สร้างศรัทธาเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อพัฒนาบุคลากรสู่การเป็นผู้นำของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาภรณ์ ธานี (2553) เกี่ยวกับการนำองค์กรสู่ความเป็นเลิศ พบว่า ภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหารเป็นผู้ให้ เกียรติบุคคลอื่น ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นอย่างสุภาพ วางตัวเหมาะสมกับการเป็นผู้นำ มีความจริงใจต่อ ผู้ใต้บังคับบัญชา ดังนั้นจึงส่งผลให้การบริหารจัดการระบบคุณภาพด้านการนำองค์กรมีผลอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการวางแผนกลยุทธ์ พบว่าครูมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารมีการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ กำหนดตัวชี้วัด กำหนดกลยุทธ์ระดับองค์กร กลยุทธ์ระดับแผนงานกลยุทธ์ระดับโครงการ ผลการดำเนินงานที่สะท้อนได้ว่าโรงเรียนสามารถดำเนินงานได้บรรลุวัตถุประสงค์มีสิ่งทีคาดหวังในการตอบสนองความท้าทายและความได้เปรียบเชิงกลยุทธ์ จัดทำแผนปฏิบัติการที่ตอบสนองต่อกาเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงาน มีการสื่อสารและถ่ายทอดทิศทาง วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ให้บุคลากรทั้งโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง จัดสรรทรัพยากรด้าน การเงินและด้านอื่น ๆ ได้เหมาะสมเพียงพอและ

พร้อมใช้ เพื่อให้การปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ บรรลุผลสำเร็จ มีการใช้ข้อมูลและสารสนเทศในการติดตาม ประเมินผล และปรับแผนกลยุทธ์และ แผนปฏิบัติการให้สอดคล้องแนวทางการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน มาตรฐานสากล ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของรัฐจันทร์ ชัยชนา (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหาร ระบบสารสนเทศกับการวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 พบว่า การวางแผนกลยุทธ์เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารที่เกี่ยวข้องกับ การตัดสินใจ ในการจัดสรรทรัพยากร เพื่อดำเนินการ ติดตาม ควบคุมและประสานการวางแผนที่ต้อง มีข้อมูลสารสนเทศ ประกอบการวางแผนเพื่อให้เป็นที่ยอมรับกระบวนการแรกของกระบวนการ อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้เสีย พบว่าครูมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริหารมีการสร้างความผูกพันกับผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสร้างความสัมพันธ์อย่างหลากหลาย และ สม่่าเสมอ สร้างวัฒนธรรมเชิงบวกให้กับผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้อง จัดสภาพแวดล้อม บรรยากาศ บริการ แหล่ง เรียนรู้ และสร้างนวัตกรรมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ มีการวัดผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาทั้งในระยะสั้น และระยะยาว รวบรวม วิเคราะห์และปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศเพื่อพัฒนา การศึกษาของโรงเรียน มาตรฐานสากลอย่างต่อเนื่อง มีวิธีการและเครื่องมือในการวัดความพึงพอใจ ความผูกพันต่อโรงเรียน ความคิดเห็น ความต้องการของผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนข้อมูลไป ปรับปรุงและพัฒนา สอดคล้องกับงานวิจัยของสุนิสา วิทยานุกรณ์ (2552) ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการ จัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชนพบว่า ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รูปแบบที่มีความ เหมาะสมในการนำไปปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมาก ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุข มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี กระตุ้นแนะนำให้ครูปฏิบัติหน้าที่ในการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง บุคคล ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และแสดงออกตามความถนัด โรงเรียนมีการปรับปรุงคุณภาพวิชาการอย่าง ต่อเนื่อง และมีการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนได้รับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดว่า นักเรียนเป็นปัจจัยหลักในกระบวนการจัดการศึกษาซึ่งจะขาดเสีย ไม่ได้ และการจัดการศึกษาถึงยิ่งหลักกว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ พัฒนาตนเองได้ และ ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้อง สามารถพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติ เต็มศักยภาพ

1.4 ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร พบว่าครูมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากผู้บริหารสร้างความผูกพันและความพึงพอใจให้กับบุคลากร เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรเพื่อสร้างแรงจูงใจต่อบุคคล มีการยกย่อง ชมเชยให้รางวัล และนำไปสู่ผลการดำเนินการที่ดีของโรงเรียน มีการประเมินประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพของระบบการพัฒนาของบุคลากร ใช้ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดการบรรลุแผนปฏิบัติการ จัดการพัฒนามูลฐานของโรงเรียนครอบคลุม ทักษะ สมรรถนะหลัก ความท้าทายเชิงกลยุทธ์ มีการประเมินด้านขีดความสามารถ ศักยภาพที่จำเป็น ของบุคลากร รวมทั้งด้านประเมิน

อัตรากำลังบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง มีการกำหนด ตัวชี้วัดและเป้าประสงค์ของการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการทำงานให้มีสุขอนามัย ความปลอดภัย และมีการป้องกันภัยพิบัติ เหตุฉุกเฉินเพื่อเอื้อต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของเอกชัย เปี้ยอุ๊ต (2551) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนทุ่งอุดมวิทยา จังหวัดลำปางพบว่า การพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบมีขั้นตอน แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบงานต่าง ๆ ส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม การสัมมนา และการประชุมเชิงปฏิบัติการ ทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน การทำวิจัยในชั้นเรียน การเขียนแผนการจัดการ เรียนรู้ ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ การผลิตสื่อ นวัตกรรม การสร้างและการพัฒนาหลักสูตร ให้บุคลากร ได้ศึกษาดูงาน ศึกษาต่อ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

1.5 ด้านผลลัพธ์ พบว่าครูมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ผู้บริหารมีการนำเสนอผลการดำเนินการด้าน ข้อมูลสารสนเทศงานวิเคราะห์ครอบคลุมผลลัพธ์ทั้งหมด ได้แก่ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของ ผู้เรียน ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านงบประมาณการเงิน ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ด้านประสิทธิผลของกระบวนการ ด้านภาวะผู้นำของฝ่ายบริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล มีการจัดระบบ ประเมินผลการดำเนินงานทุกด้าน และนำ ผลการวิเคราะห์มาจัดลำดับความสำคัญในการปรับปรุงผลการดำเนินการ รายงานผลข้อมูลสารสนเทศในปัจจุบัน โดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายเกี่ยวกับผลผลิตของการบริหารจัดการโรงเรียนมาตรฐานสากลรัดกุม ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุนิสา วิทยานุรักษ์ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชนพบว่า ด้านผลลัพธ์ ได้แก่ ด้านการ นำองค์กร ผู้นำปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และด้านการวางแผนกลยุทธ์ สถานศึกษามีแผนกลยุทธ์ระยะสั้น ระยะยาว และแผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนมีส่วนได้ส่วนเสียและตลาด ผู้เรียนมีความคิดเป็นเลิศทางด้านวิชาการ ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ มีสื่อ นวัตกรรม เพื่อการเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ด้านมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน มีการบริหารจัดการตามการทำงานของบุคลากรอย่างเป็นระบบ ด้านการจัดการกระบวนการ สถานศึกษามีประสิทธิภาพในการบริหาร จัดการที่ดี

3. ด้านระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ครูผู้สอนที่ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาโท และตั้งแต่ ระดับปริญญาโทขึ้นไป ทั้งในภาพรวมและรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ งานวิจัยของน้ำ ฝน มงคลล้อม (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการจัดการคุณภาพโดยรวมของผู้บริหารโรงเรียน ในเครือพระแม่มาลี เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่วุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการคุณภาพ โดยรวม ของผู้บริหารโรงเรียนในเครือพระแม่มาลี เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ด้านระดับประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ระบบคุณภาพในโรงเรียน มาตรฐานสากลของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ครูที่มี ประสบการณ์ต่ำกว่า 15 ปี และตั้งแต่ 15 ขึ้นไป ทั้งในภาพรวมและรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ไม่ได้เป็นพร้อมกันทั้งหมด ต้องมีความพร้อมจึงจะเข้าร่วมโครงการ ดังนั้น การบริหาร จัดการระบบคุณภาพจึงเป็นเรื่องใหม่ของบุคลากรในโรงเรียน ทำให้ทุกคนมีบทบาทหน้าที่ร่วมกัน ตาม แนวนโยบายการบริหารของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยพันธุ์ ชัยชนะเจริญ (2549) ได้ ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ขอนแก่น เขต 5 พบว่า ข้าราชการครูในโรงเรียนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ เนื่องมาจากการบริหารจัดการโรงเรียนเป็นฐาน เป็นเรื่องใหม่ต้องช่วยกันปฏิบัติงาน และถือว่าเป็น หน้าที่ของทุกคน และสอดคล้องกับสมศักดิ์ สมมาคุณ (2552) พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการ จัดการเรียนการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรหาวิธีการสร้างความรู้และความเข้าใจอันดีในการบริหาร จัดการระบบคุณภาพให้กับ บุคลากรมากขึ้น ผลจะนำมาซึ่งความร่วมมือในการพัฒนาการประสานงาน และการดำเนินงานของโรงเรียน ได้มากขึ้น ดังนั้น ผู้บริหารสมัยใหม่จึงจำเป็นต้องจัดการกับปัญหาด้านความรู้ภายในโรงเรียน เพื่อให้เกิดการทำงานที่เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด
2. การดำรงตำแหน่งฝ่ายบริหารของผู้บริหารโรงเรียนถือว่าเป็นบุคคลสำคัญในการที่จะพัฒนาการบริหาร จัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากลของสถานศึกษาระดับ มัธยมศึกษา ซึ่งมีสถานภาพด้านการ บริหารโดยตรงจึงมีความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์มากกว่า ครูผู้สอน จึงจำเป็นต้องพัฒนาความรู้นี้ให้ทั่วถึงทุกคนจึงจะประสบความสำเร็จมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความคิดเห็นของครูที่ได้จากวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อโรงเรียนมาตรฐานสากลของ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด ดังนี้
 - 1.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรหาวิธีการสร้างความรู้และความเข้าใจอันดีในการบริหาร จัดการระบบคุณภาพ ให้กับบุคลากรมากขึ้น ผลจะนำมาซึ่งความร่วมมือในการพัฒนาการประสานงาน และการดำเนินงานของ โรงเรียนได้มากขึ้น ดังนั้น ผู้บริหารสมัยใหม่จึงจำเป็นต้องจัดการกับปัญหาด้านความรู้ภายใน โรงเรียน เพื่อให้เกิดการทำงานที่เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด

1.2 การดำรงตำแหน่งฝ่ายบริหารของผู้บริหารโรงเรียนถือว่าเป็นบุคคลสำคัญในการที่จะพัฒนาการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากลของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ซึ่งมีสถานภาพด้านการบริหารโดยตรงจึงมีความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์มากกว่า ครูผู้สอน จึงจำเป็นต้องพัฒนาความรู้นี้ให้ทั่วถึงทุกคนจึงจะประสบความสำเร็จมากขึ้น มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลกับนักเรียน

.....

เอกสารอ้างอิง

- จิตนา มั่นคง.(2554). “การดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงาน โรงเรียนมาตรฐานสากล.”วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชนิดา ปุยงาม.(2558). “แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.”วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา เทพอรุณรัตน์.(2557). “การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต,จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราตรี ศรีไพรวรรณ.(2555). “การบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.”งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- วิชา ยศอ่อน.(2555). “การบริหารหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์.”วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วีรวรรณ มีมัน.(2557). “ความสำเร็จของโรงเรียนมาตรฐานสากล.”งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เมธี ทองคำ.(2558). “การบริหารจัดการระบบคุณภาพใน โรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต9.”งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ศศิพร รินทะ.(2554). “การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล กรณีศึกษา โรงเรียนเมืองคง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31.”งานวิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุวิทย์ ไครตวงษ์.(2560). “การบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.”งานวิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.

อธิป หัตถกิจ.(2558). “การนำเสนอแนวทางในการใช้หลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล.”งานนิพนธ์ครุศาสตร
ดุขฎิบัณฑิต,จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.